

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 26/54550-2
Saksbehandler Bård Andreas Lassen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	17.09.2026

Tilskudd til forskningsprosjekt om elg i Agder

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

1. Hovedutvalg for næring, kultur og miljø er positiv til Norsk institutt for naturforskning sitt prosjekt for undersøkelse av årsaker til dårlig kondisjon hos elgbestanden i Agder.
2. Hovedutvalg for næring, kultur og miljø bevilger 1,2 millioner kroner til prosjektet i 2026. 800 000 kroner belastes prosjekt 60010462 Vilt- og fiskeforvaltning, og 400 000 kroner belastes prosjekt 60010461 Fylkeskommunalt viltfond.
3. Hovedutvalget for næring, kultur og miljø har som intensjon å bevilge 0,5 millioner kroner årlig til prosjektet i perioden 2027–2030. Det tas forbehold om fylkestingets endelige behandling av handlings- og økonomiplan.

Vedlegg

1. Søknad om tilskudd til forskningsprosjekt for elg i Agder
2. Prosjektbeskrivelse for forskningsprosjekt for elg i Agder

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren foreslår at fylkeskommunen bidrar med 3,2 mill. kroner til forskning på årsaker til dårlige slaktevekter og lav kalveproduksjon hos elgen i Agder.

Gjennom et pågående nasjonalt prosjekt undersøker Norsk institutt for naturforskning (NINA) elgens diett, overlevelse, kalveproduksjon og aktivitetsmønster ulike steder i landet. NINA ønsker å utvide prosjektet med et studieområde i Østre Agder. Formålet med prosjektet er å øke kunnskapen om elgens kondisjon og kalverekreuttering i Norge. Gjennom merking av elger med GPS og kamera innhentes data som analyseres. NINA søker Agder fylkeskommune om tilskudd til prosjektet. Fylkeskommunedirektøren mener det er viktig å øke kunnskapen om den dårlige situasjonen hos elgbestanden i Agder. Fylkeskommunedirektøren foreslår derfor å bevilge 3,2 mill. kroner til prosjektet over fem år.

Saksopplysninger

Mange steder i Norge opplever elgen lavere slaktevekter og svak kalverekreuttering. Det er mange faktorer som påvirker elgens situasjon, men trolig spiller både elgens mattilgang, klimaendringer og parasitter en rolle. Det er likevel behov for mer kunnskap om årsakene til at elgen sliter.

Norsk institutt for naturforskning (NINA) har et pågående prosjekt med GPS- og kameramerking av elg ulike steder i landet (Troms, Trøndelag, Vestfold/Telemark/Buskerud). Formålet med prosjektet er å øke kunnskapen om elgens kondisjon og kalverekreuttering i Norge. Dette skjer gjennom innsamling og sammenligning av data om diett, aktivitetsmønstre, kalvestatus og overlevelse hos elg. Prosjektet vil i tillegg se på trekkaktivitet hos elgen, samt gjennomføre undersøkelser knyttet til parasitter.

NINA ønsker nå å utvide prosjektet med et kystnært studieområde i sør som strekker seg fra kysten og innover i landet. Gjerstad, Vegårshei, Risør og Tvedestrand er aktuelt studieområde. Prosjektperioden er fra 2026–2030, og NINA ser for seg å GPS-merke ti til femten, hvorav tre til fem dyr er med kamera. Endelig antall merkede elg avhenger av merkesuksess og finansiering. Resultatene fra prosjektet blir oppsummert i en rapport der dataene fra Agder sees i sammenheng med data fra andre fylker.

NINA er prosjekteier, har prosjektledelse og bidrar med egeninnsats. Dersom fylkeskommunen bidrar med tilskudd, vil fylkeskommunen delta i referansegruppe. Kommunene Gjerstad, Vegårshei, Risør og Tvedestrand vil delta i referansegruppe, bidra med for lokal forankring, og sørger for grunneieravklaringer og tillatelser til landing med helikopter.

Totalbudsjettet for prosjektet er på 5,2 mill. kroner, og NINA søker Agder fylkeskommune om 3,2 mill. kroner over fem år. I tillegg til egeninnsats legger NINA opp til tilskudd fra Landbruksdirektoratet og Statsforvalteren. Kommunene vil bidra med egeninnsats.

Vurderinger

Elgbestanden i Agder opplever dårlig produktivitet og lave slaktevekter, og forvaltningen har gjennomført ulike tiltak for å bedre situasjonen. Den omfattende reduksjonen av bestanden har ikke gitt forventet effekt, og det er behov for mer kunnskap om hvorfor det

står så dårlig til med elgen på Sørlandet. Til tross for at det gjennom mange år er forsket mye på elgen, har vi fremdeles begrenset kunnskap om elgens diett og aktivitetsmønster, samt om hvordan klimaendringer og parasitter påvirker dyrene. For å få til en bærekraftig elgforvaltning, er det en fordel med økt kunnskap om hvordan elgen lever. Både viltlag og kommuner har etterlyst mer kunnskap som kan bidra til å forklare situasjonen for elgen i Agder. Fylkeskommunedirektøren er derfor positiv til at NINA etablerer et delprosjekt for Agder, og at det gis tilskudd til prosjektet (slik også Troms, Buskerud, Trøndelag, Vestfold og Telemark fylkeskommuner har gjort).

Regionplan Agder 2030

Ifølge Regionplan Agder 2030 skal Agder være en bærekraftig region innen 2030. Det er et mål i planen at Agder skal ha økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning. Dersom man skal sikre en bærekraftig utnyttelse av viltressursene i fylket, er det nødvendig med en kunnskapsbasert forvaltning som grunnlag for både bestandsplanlegging og fastsettelse av kvoter for jakt.

Økonomiske konsekvenser

Agder fylkeskommune mottar hvert år statlige viltfondsmidler som kan brukes på viltrelaterte prosjekter. Agder fylkeskommune har over flere år avsatt noe av disse midlene med tanke på finansiering av større regionale prosjekter som dette.

Fylkeskommunedirektøren foreslår derfor at et tilskudd på 1,2 mill. kroner i 2026 delfinansieres av statlige viltfondsmidler, samt at det også brukes egne budsjettmidler til prosjektet. For 2026 foreslår fylkeskommunedirektøren å bevilge 0,8 mill. kroner fra prosjekt 60010462 Vilt- og fiskeforvaltning, og 0,4 mill. kroner fra prosjekt 60010461 Fylkeskommunalt viltfond. Fylkeskommunedirektøren foreslår videre at en årlig bevilgning på 0,5 mill. kroner innarbeides i handlings- og økonomiplanen for perioden 2027–2030.

Konklusjon

Fylkeskommunedirektøren mener det er viktig med økt kunnskap om elgbestanden i Agder, og foreslår derfor at fylkeskommunen støtter opp om NINA sitt elgmerkingsprosjekt i Gjerstad, Vegårshei, Risør og Tvedestrand. Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkeskommunen gir et tilskudd på til sammen 3,2 mill. kroner i perioden 2026–2030.

Kristiansand, 31.08.2026

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør